

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2019/2191

2019 m. gruodžio 19 d.

kuriuo remiamas visuotinis ataskaitų dėl neteisėtų įprastinių ginklų ir jų šaudmenų teikimo mechanizmas siekiant sumažinti ginklų nukreipimo ir neteisėtos prekybos jais riziką („iTrace IV“)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 28 straipsnio 1 dalį ir 31 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliojimo užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2016 m. Visuotinėje Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategijoje (toliau – ES visuotinė strategija) pabrėžiama, kad Sąjunga remis taiką, garantuos savo piliečių ir teritorijos saugumą ir padidins savo indėlį į bendrą saugumą. Joje taip pat tvirtai pritariama tam, kad būtų visiškai įgyvendintos daugiašalės nusiginklavimo, ginklų neplatinto ir ginklų kontrolės sutartys ir režimai ir užtikrintas jų vykdymas, ir raginama užtikrinti „tarpvalstybinį ginklų atsekamumą“, pripažįstant, kad Europos saugumas priklauso nuo geresnio bendro vidaus ir išorės grėsmių ir uždavinių vertinimo;
- (2) 2018 m. lapkričio 19 d. ES strategijoje „Saugoti ginklus – ginti piliečius. ES kovos su neteisėtais šaunamaisiais ginklais, šaulių ir lengvaisiais ginklais ir jų šaudmenimis strategija“ (toliau – ES ŠLG strategija) pabrėžiama, kad neteisėti šaunamieji ginklai, šaulių ir lengvieji ginklai (toliau – ŠLG) toliau prisideda prie nestabilumo ir smurto Sąjungoje, artimiausiose jos kaimyninėse šalyse ir likusioje pasaulio dalyje. ES ŠLG strategijoje nustatyta Sąjungos veiksmų sistema tiems sunkumams įveikti ir išipareigojama remti mokslinius tyrimus, skirtus neteisėtų šaulių ir lengvųjų ginklų kilmei konfliktų zonose išsiaiškinti, pavyzdžiui, vykdant bendrovės „Conflict Armament Research“ projektą „iTrace“;
- (3) Tarybos bendroji pozicija 2008/944/BUSP ⁽¹⁾ su pakeitimais, padarytais Tarybos sprendimu BUSP/2019/1560 ⁽²⁾, atspindi ES valstybių narių pasiryžimą spręsti klausimus, susijusius su, *inter alia*, karinių technologijų ir įrangos pakartotinio eksporto į nepageidaujamas paskirties vietas arba nukreipimo teroristinėms organizacijoms arba atskiroms teroristams riziką;
- (4) 2005 m. ES kovos su terorizmu strategijoje pabrėžiama grėsmė, susijusi su tuo, kad teroristinės grupės išgyja ginklų, įskaitant ŠLG, o valstybės narės raginamos kuo geriau pasinaudoti Sąjungos lygmens tyrimų veikla;
- (5) neteisėta įprastinių ginklų ir šaudmenų gamyba, perdavimas bei platinimas ir jų perteklinis kaupimas bei nekontroliuojamas plitimas didina nesaugumą Europoje ir jos kaimynystėje, taip pat daugelyje kitų pasaulio regionų, dėl jų aštrėja konfliktai, kenkiama taikos kūrimui pasibaigus konfliktui, taigi keliama rimta grėsmė Europos taikai ir saugumui;
- (6) ES ŠLG strategijoje tvirtinama, kad Sąjunga remis JT specialistų grupių, kurios stebi ginklų embargą, darbą, ir kad ji apsvaistys būdus, kaip sudaryti geresnes sąlygas susipažinti su jų išvadomis dėl nukreipimo ir neteisėtų šaunamųjų ginklų bei ŠLG vykdant ginklų eksporto kontrolę;
- (7) 2001 m. liepos 20 d. priėmus JT veiksmų programą dėl neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais prevencijos, kovos su ja ir jos panaikinimo visais aspektais (toliau – JT veiksmų programa), visos JT valstybės narės išipareigojo užkirsti kelią neteisėtai prekybai šaulių ir lengvaisiais ginklais ar jų nukreipimui leidimo neturintiems gavėjams ir vertinant eksporto leidimo paraiškas visų pirma atsižvelgti į šaulių ir lengvųjų ginklų nukreipimo į neteisėtą prekybą riziką;

⁽¹⁾ 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos bendroji pozicija 2008/944/BUSP, nustatanti bendrąsias taisykles, reglamentuojančias karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę (OL L 335, 2008 12 13, p. 99).

⁽²⁾ 2019 m. rugsėjo 16 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2019/1560, kuriuo iš dalies keičiama Bendroji pozicija 2008/944/BUSP, nustatanti bendrąsias taisykles, reglamentuojančias karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę (OL L 239, 2019 9 17, p. 16).

- (8) 2005 m. gruodžio 8 d. Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja priėmė Tarptautinį dokumentą, kad valstybės galėtų laiku ir patikimai identifikuoti ir susekti neteisėtus ŠLG;
- (9) 2018 m. 3-ojoje JT veiksmų programos peržiūros konferencijoje visos JT valstybės narės patvirtino savo įsipareigojimą skatinti valstybes, vykdančias neteisėtų ŠLG, įskaitant tų, kurie randami teritorijose, kuriose vyksta ar vyko konfliktas, atsekimo veiksmus, susipažinti su įrašais toje valstybėje, kurioje rasti šaunių ar lengvieji ginklai, ir (arba) konsultuotis su valstybe, kurioje tokie ginklai buvo pagaminti;
- (10) 2014 m. gruodžio 24 d. įsigaliojo Sutartis dėl prekybos ginklais (SPG). Tos sutarties tikslas – nustatyti aukščiausius įmanomus bendrus tarptautinius standartus tarptautinei prekybai įprastiniais ginklais reguliuoti arba tokiam reguliavimui gerinti siekiant užkirsti kelią neteisėtai prekybai įprastiniais ginklais, išnaikinti ją ir užkirsti kelią neteisėtam nukreipimui. Sąjunga turėtų remti visas JT valstybes nares, kad būtų vykdoma veiksminga ginklų perdavimo kontrolė, siekiant užtikrinti kuo veiksmingesnį SPG įgyvendinimą, visų pirma kiek tai susiję su jos 11 straipsniu;
- (11) Sąjunga anksčiau rėmė visuotinę ataskaitų dėl neteisėtų įprastinių ginklų ir jų šaudmenų teikimo mechanizmą „iTrace“ Tarybos sprendimais 2013/698/BUSP ⁽³⁾, (BUSP) 2015/1908 ⁽⁴⁾ ir (BUSP) 2017/2283 ⁽⁵⁾ („iTrace I“, „iTrace II“ ir „iTrace III“), ir ji ketina remti ir ketvirtą šio mechanizmo etapą „iTrace IV“, kad prisidėtų prie bendro Europos saugumo, kaip yra reikalaujama ES visuotinėje strategijoje,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Siekiant įgyvendinti ES visuotinę strategiją, Bendrąją poziciją 2008/944/BUSP ir ES ŠLG strategiją ir skatinti taiką bei saugumą, Sąjungos remtina pagal projektus vykdoma veikla siekiama šių konkrečių tikslų:

- nuolat prižiūrėti vartotojams patogią visuotinę informacijos apie įprastinių ginklų ir jų šaudmenų nukreipimo arba neteisėtos prekybos jais dokumentais pagrįstus atvejus konflikto paveiktose teritorijose valdymo sistemą („iTrace“), kad politikos formuotojai, įprastinių ginklų kontrolės ekspertai ir įprastinių ginklų eksporto kontrolės pareigūnai gautų atitinkamos informacijos, kad būtų parengtos veiksmingos, įrodymais grindžiamos kovos su neteisėtu įprastinių ginklų ir jų šaudmenų plitimu strategijos ir projektai,
- mokyti ir kuruoti konflikto paveiktų valstybių nacionalines institucijas, kad būtų plėtojami tvarūs nacionaliniai neteisėtų įprastinių ginklų identifikavimo ir atsekimo pajėgumai, skatinamas tęstinis bendradarbiavimas įgyvendinant projektą „iTrace“, geriau nustatomi fizinio saugumo ir atsargų valdymo (FSAV) prioritetai, veiksmingiau apibrėžiami nacionalinės ginklų kontrolės ir teisėsaugos pagalbos poreikiai – visų pirma per Sąjungos finansuojamas iniciatyvas, pavyzdžiui, Interpolo duomenų apie neteisėtus ginklus ir jų sekimo valdymo sistemą (iARMS) ir Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europol) veiklą – ir stiprinamas dialogas su ES misijomis ir iniciatyvomis,
- atlikti dažnesnius ir ilgesnius įprastinių ginklų ir jų šaudmenų, neteisėtai platinamų konflikto paveiktose teritorijose, tyrimus, kad būtų renkami duomenys sistemai „iTrace“, atsižvelgiant į aiškius valstybių narių ir Sąjungos delegacijų prašymus,

⁽³⁾ 2013 m. lapkričio 25 d. Tarybos sprendimas 2013/698/BUSP, kuriuo remiamas visuotinis ataskaitų dėl neteisėtų šaunių ir lengvųjų ginklų bei kitų neteisėtų įprastinių ginklų ir šaudmenų teikimo mechanizmas siekiant sumažinti neteisėtos prekybos jais riziką (OL L 320, 2013 11 30, p. 34).

⁽⁴⁾ 2015 m. spalio 22 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2015/1908, kuriuo remiamas visuotinis ataskaitų dėl neteisėtų šaunių ir lengvųjų ginklų bei kitų neteisėtų įprastinių ginklų ir šaudmenų teikimo mechanizmas siekiant sumažinti neteisėtos prekybos jais riziką (iTrace II) (OL L 278, 2015 10 23, p. 15).

⁽⁵⁾ 2017 m. gruodžio 11 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2017/2283, kuriuo remiamas visuotinis ataskaitų dėl neteisėtų šaunių ir lengvųjų ginklų bei kitų neteisėtų įprastinių ginklų ir šaudmenų teikimo mechanizmas siekiant sumažinti neteisėtos prekybos jais riziką (iTrace III) (OL L 328, 2017 12 12, p. 20).

- atsižvelgiant į konkrečius valstybių narių poreikius remti jų ginklų eksporto kontrolės institucijas ir ginklų kontrolės politikos formuotojus, įskaitant pakartotinius projekto „iTrace“ darbuotojų konsultacinius apsilankymus valstybių narių sostinėse, įkurti visą parą veikiančią pagalbos tarnybą, kuri teiktų skubias konsultacijas dėl rizikos vertinimo ir kovos su nukreipimu strategijų, atlikti saugių stalinių ir mobiliųjų rezultatų suvestinių programų priežiūrą, kad būtų iškart pranešama apie nukreipimo po eksporto atvejus ir valstybių narių prašymu pasirūpinti, kad projekto „iTrace“ darbuotojai atliktų patikrą po išsiuntimo,
- didinti informuotumą išplatinant projekto rezultatus, tarptautinės ir nacionalinės politikos formuotojams, įprastinių ginklų kontrolės ekspertams ir ginkluotės eksporto licencijų išdavimo institucijoms propaguoti sistemos „iTrace“ paskirtį ir turimas funkcijas, didinti tarptautinius įprastinių ginklų, jų šaudmenų ir susijusių medžiagų neteisėto plitimo stebėsenos pajėgumus, taip pat padėti politikos formuotojams nustatyti prioritetines tarptautinės paramos ir bendradarbiavimo sritis, ir mažinti įprastinių ginklų ir jų šaudmenų nukreipimo riziką,
- teikti ataskaitas dėl svarbiausių politikos klausimų, parengtas remiantis veiksmų vietoje vykdytų tyrimų metu surinktais ir sistemoje „iTrace“ pateiktais duomenimis, dėl konkrečių sričių, į kurias turėtų būti atkreiptas tarptautinis dėmesys, įskaitant pagrindinius prekybos įprastiniais ginklais ir jų šaudmenimis dėsningumus, taip pat įprastinių ginklų, jų šaudmenų ir susijusių medžiagų, kuriais neteisėtai prekiaujama, pasiskirstymą regione, ir
- toliau užtikrinti įprastinių ginklų ir jų šaudmenų atsekimą bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir ES nepriklausančiomis valstybėmis, nes tai yra veiksmingiausias būdas kuo išsamiau nustatyti ir patikrinti mechanizmus, pagal kuriuos įprastiniai ginklai ir jų šaudmenys nukreipiami leidimo neturintiems naudotojams; atsekimą papildys tolesni tyrimai, kuriuos vykdant daugiausia dėmesio bus skiriama žmonių, finansinių ir logistikos tinklų, atsakingų už neteisėtą įprastinių ginklų perdavimą, nustatymui.

2. Išsamus projekto aprašymas pateikiamas šio sprendimo priede.

2 straipsnis

1. Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) yra atsakingas už šio sprendimo įgyvendinimą.
2. 1 straipsnyje nurodyto projekto techninį įgyvendinimą vykdo bendrovė „Conflict Armament Research Ltd.“ (CAR).
3. CAR atlieka savo užduotis vyriausiojo įgaliotinio atsakomybe. Tuo tikslu vyriausiasis įgaliotinis ir CAR sudaro būtinus susitarimus.

3 straipsnis

1. 1 straipsnyje nurodytam projektui įgyvendinti skiriama orientacinė finansavimo suma yra 5 490 981,87 EUR. Bendra biudžeto sąmata visam projektui yra 6 311 473,41 EUR; ši suma bus skirta pasitelkiant bendrą CAR ir Vokietijos federalinės užsienio reikalų ministerijos finansavimą.
2. Iš 1 dalyje nustatytos sumos finansuojamos išlaidos tvarkomos laikantis Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų procedūrų ir taisyklių.
3. Komisija prižiūri, kad 1 dalyje nurodyta orientacinė finansavimo suma būtų tinkamai tvarkoma. Tuo tikslu ji sudaro reikiamą susitarimą su CAR. Tame susitarime nustatoma, kad CAR turi užtikrinti Sąjungos įnašo matomumą, proporcingą jo dydžiui.
4. Įsigaliojus šiam sprendimui, Komisija stengiasi kuo greičiau sudaryti 3 dalyje nurodytą susitarimą. Ji informuoja Tarybą apie bet kokius sunkumus, kurie kyla to proceso metu, ir praneša to susitarimo sudarymo datą.

4 straipsnis

1. Vyriausiasis įgaliotinis teikia Tarybai šio sprendimo įgyvendinimo ataskaitas, grindžiamas reguliariai kas ketvirtį CAR rengiamomis aprašomosiomis ataskaitomis. Tos ataskaitos yra Tarybos atliekamo įvertinimo pagrindas. Siekiant padėti Tarybai vykdyti šio sprendimo taikymo rezultatų vertinimą, projekto vertinimą atlieka išorės subjektas.

2. Komisija teikia ataskaitas, susijusias su 1 straipsnyje nurodyto projekto finansiniais aspektais.

5 straipsnis

1. Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.
2. Šis sprendimas nustoja galioti praėjus 36 mėnesiams nuo 3 straipsnio 3 dalyje nurodyto susitarimo sudarymo dienos. Tačiau jei per tą laikotarpį susitarimas nesudaromas, šis sprendimas netenka galios praėjus šešiems mėnesiams nuo jo įsigaliojimo dienos.

Priimta Briuselyje 2019 m. gruodžio 19 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas

PRIEDAS

PROJEKTAS, KURIUO REMIAMAS VISUOTINIS ATASKAITŲ DĖL NETEISĖTŲ ĮPRASTINIŲ GINKLŲ IR JŲ ŠAUDMENŲ TEIKIMO MECHANIZMAS SIEKiant SUMAŽINTI GINKLŲ NUKREIPIMO IR NETEISĖTOS PREKYBOS JAIS RIZIKĄ

(iTrace IV)

1. Bendra informacija ir pagal BUSP teikiamos paramos tikslingumo paaiškinimas

- 1.1. Šis sprendimas grindžiamas keliais iš eilės priimtais Tarybos sprendimais dėl kovos su įprastinių ginklų ir jų šaudmenų nukreipimo bei neteisėtos prekybos jais destabilizuojančiu poveikiu konfliktų paveiktose vietovėse, visų pirma sprendimais 2013/698/BUSP, (BUSP) 2015/1908 ir (BUSP) 2017/2283, kuriais nustatytas visuotinis ataskaitų dėl neteisėtų įprastinių ginklų ir jų šaudmenų teikimo mechanizmas *iTrace* ir sustiprintas jo veikimas.

Neteisėtas įprastinių ginklų ir jų šaudmenų platinimas – vienas iš pagrindinių valstybės stabilumui kenkiančių ir konfliktus aštrinančių veiksnių, keliantis rimtą grėsmę taikai ir saugumui. Kaip tvirtinama ES ŠLG strategijoje, neteisėti šaunamieji ginklai ir ŠLG toliau prisideda prie nestabilumo ir smurto Sąjungoje, artimiausiose jos kaimyninėse šalyse ir likusioje pasaulio dalyje. Neteisėti šaulių ginklai kursto pasaulinį terorizmą ir konfliktus, trukdo Sąjungos vystymuisi ir krizių valdymui, humanitarinės pagalbos ir stabilizavimo pastangoms kai kuriose Sąjungos kaimyninėse ir Afrikos šalyse. Sąjungos teritorijoje neteisėti šaunamieji ginklai turi aiškų poveikį vidaus saugumui, nes skatina organizuotą nusikalstamumą ir jais naudojasi teroristai, rengdami išpuolius Europos teritorijoje. Neseniai Afganistane, Irake, Libijoje, Sirijoje, Ukrainoje, Jemene ir kitose konfliktų paveiktose vietovėse prie Sąjungos išorės sienų pagal projektą *iTrace* atliktų tyrimų rezultatai patvirtina ES ŠLG strategijos teiginius.

Vykdant veiklą pagal Sprendimą (BUSP) 2015/1908 patvirtinta, kad mechanizmas *iTrace* yra visuotinės ginklų stebėsenos konfliktų paveiktose vietovėse iniciatyva. Projektas *iTrace* įgyvendinamas daugiau kaip 40 konfliktų paveiktų valstybių, įskaitant valstybes Afrikoje, Artimuosiuose Rytuose, Centrinėje Azijoje ir Pietryčių Azijoje, o jį įgyvendinant sukurta didžiausia pasaulyje vieša duomenų apie nukreiptus įprastinius ginklus ir jų šaudmenis saugykla, kad būtų remiamos valstybių pastangos nustatyti nukreipimo atvejus ir į juos reaguoti laikantis Bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP 7 kriterijaus ir SPG 11 straipsniu prisiimtų įsipareigojimų. Pagal jį numatyta galimybė teikti tikslias ataskaitas dėl ginklų ir jų šaudmenų nukreipimo ginkluotosioms sukilėlių ir teroristų pajėgoms, kurios kelia grėsmę Sąjungos saugumui, įskaitant „Islamiškojo Magrabo Al Kaidą“ ir „Da'esh“ / „Islamo valstybę“, ir juo valstybių narių eksporto kontrolės institucijos konfidencialiai ir greitai perspėjamos apie nukreipimo po eksporto riziką; juo ES delegacijoms ir valstybių narių diplomatinėms atstovybėms, veikiančioms konfliktų paveiktuose regionuose, tikruoju laiku teikiama labai svarbi informacija apie neteisėtą prekybą ginklais ir konfliktų dinamiką. Juo kuo dažniau nešališkos ir atsakingos pasaulinės žiniasklaidos priemonėmis informuojama apie ginklų kontrolę ir kovos su nukreipimu priemones.

- 1.2. Tačiau įgyvendinant projektą *iTrace* valstybės narės nuolat prašo rengti tiesioginius, betarpiškus informacinius pranešimus nacionalinėms ginklų eksporto licencijų išdavimo institucijoms (įskaitant dažnus apsilankymus sostinėse) ir dvišaliu pagrindu skirti daugiau išteklių valstybių narių ginklų eksporto kontrolės politikos formuotojams.

Todėl šiuo sprendimu siekiama tęsti ir stiprinti pagal Sprendimą (BUSP) 2017/2283 vykdomo projekto darbą, toliau teikiant Sąjungos politikos formuotojams, ginkluotės kontrolės ekspertams ir ginklų eksporto kontrolės pareigūnams skirtą sistemingai renkamą aktualią informaciją, kurią jie galėtų panaudoti rengdami veiksmingas, įrodymais grindžiamas kovos su įprastinių ginklų ir jų šaudmenų nukreipimu ir neteisėtu plitimu strategijas, siekiant padidinti tarptautinį ir regioninį saugumą. Taigi, jiems bus toliau teikiama parama, kad sėkminga reagavimo strategija būtų suderinta su adekvačiais prevenciniais veiksmais siekiant spręsti neteisėtos pasiūlos ir paklausos problemą ir užtikrinti veiksmingą įprastinių ginklų kontrolę trečiojoje valstybėje.

- 1.3. Šiame sprendime numatyta toliau prižiūrėti viešai prieinamą visuotinę ataskaitų dėl ginklų teikimo sistemą *iTrace* ir dar labiau sustiprinti jos veikimą. Sprendime (BUSP) 2017/2283 išvardyti projektai bus sustiprinti rengiant: 1) dažnesnes ir ilgesnes misijas, skirtas duomenims apie neteisėtų įprastinių ginklų tiekimą į konfliktų paveiktus regionus rinkti; 2) konkretiems poreikiams pritaikytus paramos paketus valstybėms narėms, kurie apimtų tiesiogines konsultacijas, užsakytus duomenis ir ataskaitas, visą parą veikiančią pagalbos tarnybą ir patikros po išsiuntimo užduotis ir 3) konfliktų paveiktų valstybių nacionalinių institucijų darbuotojų mokymą ir vykdant mentorystės veiklą, siekiant užtikrinti neteisėtų įprastinių ginklų, kurie buvo rasti arba konfiskuoti jų jurisdikcijai priklausančioje teritorijoje, atsekamumą, stiprinti kovos su nukreipimu gebėjimus, įskaitant atsekamumo gebėjimus pagal Tarptautinį sekimo dokumentą (TSD), stiprinti ginklų valdymą, įskaitant jų registravimą, ir didinti *iTrace* duomenų rinkimą.

2. Bendri tikslai

Taikant 4 skirsnyje apibūdintą mechanizmą bus toliau remiamos tarptautinės bendruomenės pastangos kovoti su destabilizuojančiu įprastinių ginklų ir jų šaudmenų nukreipimo ir neteisėtos prekybos jais poveikiu. Jį taikant politikos formuotojams, ginklų kontrolės ekspertams ir ginklų eksporto kontrolės pareigūnams bus toliau teikiama aktuali informacija, kurią jie galės panaudoti rengdami veiksmingas, įrodymais grindžiamas kovos su įprastinių ginklų ir jų šaudmenų nukreipimu ir neteisėtu plitimu strategijas, siekiant padidinti tarptautinį ir regioninį saugumą. Konkrečiai, įgyvendinant mechanizmą bus:

- a) teikiama konkreti informacija apie įprastinių ginklų ir jų šaudmenų nukreipimą bei neteisėtą prekybą jais siekiant remti veiksmingą Bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP, SPG, JT veiksmų programos ir TSD įgyvendinimą;
- b) teikiama konkretiems poreikiams pritaikyta parama valstybėms narėms siekiant padėti įvertinti ir sumažinti nukreipimo riziką;
- c) atskleidžiami įprastinių ginklų ir jų šaudmenų nukreipimo į konfliktų paveiktus regionus arba tarptautinėms teroristų organizacijoms maršrutai bei šiame procese dalyvaujantys subjektai ir teikiami įrodymai apie grupes ir asmenis, dalyvaujančius neteisėtoje prekyboje, siekiant remti nacionalinius teismo procesus;
- d) stiprinamas atitinkamų JT organų, misijų ir kitų tarptautinių organizacijų bendradarbiavimas atsekant įprastinius ginklus bei jų šaudmenis ir tiesiogiai teikiant informaciją, kuria būtų remiami esami stebėsenos mechanizmai, įskaitant Interpolo duomenų apie neteisėtus ginklus ir jų sekimo valdymo sistemą (iARMS) ir Europolą, pastarasis 2019 m. su bendrove *Conflict Armament Research Ltd.* (CAR) sudarė keitimosi informacija susitarimo memorandumą;
- e) teikiama atitinkama informacija, kad būtų nustatytos prioritetinės tarptautinio bendradarbiavimo ir pagalbos sritys siekiant veiksmingai kovoti su įprastinių ginklų ir jų šaudmenų nukreipimu ir neteisėta prekyba jais, pavyzdžiui, finansavimas projektams, susijusiems su atsargų saugumu ir (arba) sienų valdymu, ir
- f) sukurtas mechanizmas, skirtas padėti stebėti SPG įgyvendinimą, konkrečiai išsiaiškinti perduotų įprastinių ginklų nukreipimo atvejus ir padėti vyriausybėms įvertinti nukreipimo riziką prieš eksportuojant įprastinius ginklus, visų pirma riziką, susijusią su nukreipimu priimančiojoje šalyje arba pakartotiniu eksportu nepageidaujamomis sąlygomis.

3. Ilgalaikis projekto tvarumas ir rezultatai

Įgyvendinant mechanizmą bus sukurta patvari įprastinių ginklų ir jų šaudmenų neteisėto plitimo nuolatinės stebėsenos sistema. Šiuo mechanizmu tikimasi gerokai padidinti turimos informacijos apie ginklus kiekį ir intensyviai remti tikslingą veiksmingos įprastinių ginklų kontrolės ir ginklų eksporto kontrolės politikos plėtojimą. Konkrečiai, įgyvendinant projektą bus:

- a) toliau pildoma informacijos valdymo sistema *iTrace*, kuria bus užtikrintas ilgalaikis duomenų apie neteisėtus įprastinius ginklus rinkimas ir analizė;
- b) įprastinių ginklų kontrolės politikos formuotojams ir tos srities ekspertams bus suteikta priemonė, kad jie galėtų nustatyti veiksmingesnes strategijas ir prioritetines pagalbos bei bendradarbiavimo sritis (pvz., nustatant subregioninius ar regioninius bendradarbiavimo, veiksmų koordinavimo ir dalijimosi informacija mechanizmus, kuriuos reikia sukurti ar sustiprinti, nustatant nesaugias nacionalines ginklų atsargas, netinkamą inventoriaus tvarkymą, neteisėto perdavimo maršrutus, silpną sienų kontrolę ir nepakankamus teisėsaugos gebėjimus);
- c) išlaikytas jam būdingas lankstumas, kad būtų galima rengti politikai formuoti aktualią informaciją nepriklausomai nuo greitai kintančių poreikių politikos srityje;

- d) iš esmės padidintas tarptautinių ginklų stebėsenos organizacijų ir asmenų veiklos efektyvumas užtikrinant nuolat didėjančios aprėpties dalijimosi informacija mechanizmą, ir
- e) stiprinami tvarūs nacionaliniai gebėjimai konfliktų paveiktose valstybėse siekiant identifikuoti bei atsekti neteisėtus įprastinius ginklus ir veiksmingiau dalyvauti tarptautiniuose ginklų kontrolės ir teisėsaugos procesuose.

4. Mechanizmo aprašymas

- 4.1. 1 projektas. Mokymas ir kuravimas, skirtas konfliktų paveiktų valstybių nacionalinėms institucijoms, ginklų identifikavimo ir tarptautinio atsekimo srityse.

4.1.1. Projekto tikslas

Igyvendinant *iTrace* mokymo ir kuravimo programas, nacionalinės valdžios institucijos konfliktų paveiktose valstybėse informuojamos apie metodus ir joms suteikiama įgūdžių, susijusių su savarankišku įprastinių ginklų nukreipimo atvejų nustatymu ir reagavimu į juos. Mokymu siekiama stiprinti įprastinių ginklų identifikavimo ir atsekamumo gebėjimus, kurių dažnai neturima, o vykdant kuravimo veiklą pagal projektą *iTrace* darbuotojams sudaromos galimybės tikruoju laiku nustatyti esminius gebėjimų trūkumus ir nedelsiant parengti sprendimus tokiems trūkumams pašalinti. Be to, vykdant *iTrace* mokymo ir kuravimo programas bus sutvirtinti projekto *iTrace* ir nacionalinių valdžios institucijų ryšiai, o vietos tyrimų grupėms bus suteikta didesnė prieiga prie konfiskuotų ir atgautų įprastinių ginklų, taigi, bus išplėsta *iTrace* duomenų rinkimo, analizės ir ataskaitų teikimo aprėptis.

4.1.2. Nauda ES ginklų kontrolės iniciatyvoms

iTrace mokymo ir kuravimo programos atitinka ES ŠLG strategijoje numatytus veiksmus – remti nacionalinius gebėjimus „stebėti ir sekti nelegalių ŠLG ir šaudmenų kilmę konfliktų zonose“ – ir tiesiogiai bei netiesiogiai stiprinti įvairias valstybių narių remiamas ginklų kontrolės iniciatyvas. Tiesioginis poveikis apima, be kita ko, paramą nacionalinėms teisėsaugos institucijoms atsekant ŠLG pagal Tarptautinį sekimo dokumentą, nacionalinių gebėjimų rinkti duomenis apie atsektus ginklus pagal darnaus vystymosi tikslo (DVT) 16.4.2 rodiklį stiprinimą ir paramą valstybių narių inicijuotoms ginklų ir šaudmenų valdymo programoms. Netiesioginis poveikis apima, be kita ko, vietoje surinktos informacijos grįžtamąjį teikimą, pavyzdžiui, valstybių narių perspėjimą apie valstybėse partnerėse kilusią nukreipimo riziką, nukreipimo iš nacionalinių atsargų nustatymą ir tos informacijos teikimą įgyvendinant Sąjungos remiamas FSAV programas.

4.1.3. Pagal projektą vykdoma veikla

2018 m. CAR įsteigė Techninės paramos padalinį (TPP); šio padalinio paskirtis – vykdyti mokymo ir mentorystės veiklą, skirtą konfliktų paveiktų valstybių, kuriose įgyvendinamas projektas *iTrace*, nacionalinėms institucijoms. Ta mokymo ir mentorystės veikla skirta tam, kad būtų skatinamos nacionalinės kovos su nukreipimu iniciatyvos, apimančios įvairias sritis, teikiant apmokymus ir stiprinant pajėgumus, kiek tai susiję su konfiskuotų ir paimtų įprastinių ginklų atsekimu, žymėjimu ir registravimu laikantis TSD nustatytų procedūrų, taip pat su FSAV vertinimais, kurių paskirtis – nustatyti ir mažinti nukreipimo riziką ten, kur ji kyla. CAR suteiks specializuotą, poreikių įvertinimu grindžiamą mokymą apie visą pirmiau išvardytą veiklą vietos partneriams ir prireikus taikos paramos darbuotojams, įskaitant JT ir ES misijas ir JT sankcijų vykdymo stebėjimo grupes / komitetus. Šiuo atžvilgiu projektu *iTrace* bus toliau tiesiogiai reaguojama į ŠLG strategijoje nurodytą veiksmą, pagal kurį ES raginama remti „JT specialistų grupių, kurios stebi ginklų embargą, darbą“ ir apsvarstyti „būdus, kaip sudaryti geresnes sąlygas susipažinti su jų išvadomis dėl nukreipimo ir neteisėtų šaunamųjų ginklų bei ŠLG vykdant ginklų eksporto kontrolę“. Mokymas pagal projektą *iTrace* bus grindžiamas įvairiomis paslaugomis, kurias CAR teikia nuo 2014 m. ir kurios, kaip pasirodė, yra itin svarbios siekiant remti vietos partnerius konfliktų paveiktose valstybėse,

padėti JT komitetams, taip pat siekiant užtikrinti didesnę prieigą *iTrace* vietos tyrimų grupėms. Projekto vietos tyrimų grupių ir TPP darbuotojai bus siunčiami teikti vis labiau techninio pobūdžio apmokymus, kurie apims:

- a) įvadą į duomenų apie įprastinius ginklus rinkimą, nurodant konkrečius atvejus;
- b) pagrindinius įprastinių ginklų identifikavimo ir veiksmingo dokumentavimo metodus;
- c) įrodymų rinkimo standartines veiklos procedūras ir įrodymų saugojimo grandinę;
- d) plataus masto, regioninių ir tarptautinių tyrimų reikalavimus;
- e) Tarptautinio sekimo dokumento įgyvendinimą; kai tinkama, valstybių partnerių institucijos bus apmokytos inicijuoti atsekamumo prašymus ir raginamos tai daryti;
- f) tarptautinį ginklų atsekimą ir ginklų atsekimo sistemas (visų pirma Interpolo ir Europolo);
- g) didžiųjų duomenų panaudojimą ir tendencijų analizę ir
- h) (tarptautinės) techninės pagalbos būdus ir teisėsaugos įsikišimą.

Ta veikla bus vykdoma kartu su *iTrace* tyrimais vietoje, įskaitant jungtinius tyrimus (mentorystę) kartu su nacionalinėmis valdžios institucijomis.

4.1.4. Projekto rezultatai

Igyvendinant projektą:

- a) nacionalinės institucijos bus paskatintos suteikti didesnę prieigą *iTrace* vietos tyrimų grupėms – taip būtų reaguojama į pakartotinius *iTrace* grupėms skirtus raginimus teikti techninę pagalbą ir jungtinių tyrimų pajėgumus ir atsižvelgti į pagausėjusių *iTrace* duomenų rinkimą;
- b) pajėgumų stiprinimo srityje bus suteikta konkreti parama toms nacionalinėms vyriausybėms, kurios patiria įprastinių ginklų nukreipimo pasekmes ir kurioms trūksta priemonių nukreiptiems įprastiniams ginklams identifikuoti ir apie juos pranešti, o tai dažnai sudaro sąlygas užtikrinti veiksmingesnį įprastinių ginklų valdymą šalyje ir tuo pačiu remiamas SPG, TSD, JT veiksmų programos ir DVT 16.4.2 uždavinio įgyvendinimas, taip pat FSAV programavimas ir ryšių palaikymas su tarptautinėmis teisėsaugos įstaigomis, įskaitant Interpolą (iARMS) ir Europolą;
- c) bus remiamas tvirtesnis dialogas, visų pirma bus nustatomi pagrindiniai suinteresuotieji subjektai kitoms Sąjungos remiamoms iniciatyvoms (pvz., ES misijų santykiai su priimančiosios šalies vyriausybėmis) ir postūmi suteikiančioms iniciatyvoms, tokioms kaip FSAV programavimas (pvz., Sąjungos remiami atsargų valdymo projektai).

4.1.5. Projekto įgyvendinimo rodikliai

Iki 40 mokymų vietoje ir mentorystės apsilankymų akcentuojant pakartotinius apsilankymus, kuriais remiamos nacionalinių institucijų pastangos stiprinti atsekimo pajėgumus.

Projektas bus įgyvendinamas visą trejų metų projekto *iTrace* vykdymo laikotarpį.

4.1.6. Projekto naudos gavėjai

iTrace mokymo ir mentorystės veikla duos tiesioginės naudos nacionaliniams suinteresuotiesiems subjektams konfliktų paveiktose valstybėse, įskaitant teisėsaugos įstaigas ir prokuratūras. Programa bus netiesiogiai remiami šalių dialogai su Sąjungos finansuojamomis ir kitomis ginklų kontrolės iniciatyvomis skatinant naudoti tarptautinius atsekimo mechanizmus, įskaitant Interpolo sistemą iARMS ir Europolą, ir sudarant palankesnes sąlygas bendradarbiauti su Sąjungos remiamais atsargų valdymo projektais bei kitais ŠLG kontrolės projektais.

- 4.2. 2 projektas. Sustiprinti tyrimai vietoje, reikalingi, kad į *iTrace* būtų galima tikruoju laiku toliau kelti dokumentinius įrodymus apie įprastinių ginklų ir šaudmenų nukreipimą bei neteisėtą prekybą jais ir kitą svarbią informaciją.

4.2.1. Projekto tikslas

Igyvendinant projektą bus vykdomi dažnesni ir ilgesnės trukmės įprastinių ginklų ir šaudmenų, platinamų konfliktų paveiktose vietovėse, tyrimai vietoje. Projekte prioritetas bus teikiamas ypatingą susirūpinimą valstybėms narėms keliančioms valstybėms, įskaitant, *inter alia*, Afganistaną, Iraką, Libiją, Malį, Pietų Sudaną, Somalį, Siriją, Ukrainą ir Jemeną. Šie tyrimai vietoje suteiks konkrečių įrodymų apie sukilėlių ir teroristų pajėgoms nukreiptus įprastinius ginklus – kitu atveju tokie įrodymai išorės stebėtojams (įskaitant ginklus eksportuojančias valstybes nares) būtų nematomi. CAR prašys išankstinio ES įprastinės ginkluotės eksporto (COARM) darbo grupės patvirtinimo prieš pradėdama didelio masto veiklą visose valstybėse, kuriose anksčiau nebuvo atliekami *iTrace* tyrimai vietoje arba nebuvo įgyvendinamos *iTrace* mokymo ir mentorystės programos.

Naudodama naujas technologijas ir pažangius kriminalistikos metodus, CAR vykdys įvairią veiklą vietoje, įskaitant patobulintą fotografinį dokumentavimą, kriminalistinius tyrimus ir ištrintų žymų atkūrimą. CAR įrodė, kad šiais metodais galima atskleisti atsekamą informaciją ant ginklų, šaudmenų ir susijusių reikmenų, kurių anksčiau nebuvo galima atsekti; tokiu būdu sudaromos galimybės ištirti vis įvairesnius neteisėtus reikmenis, kurių identifikavimo informacija buvo pašalinta siekiant nuslėpti kilmę.

Dėl gautų duomenų bus pagerintas bendras valstybių narių supratimas apie nukreipimą ir neteisėtus perdavimus, metodus, kuriuos neteisėtą prekybą vykdančys asmenys naudoja jiems nuslėpti, taip pat bus gerokai padidinti jų pajėgumai suardyti neteisėtą prekybą.

4.2.2. Nauda ES ginklų kontrolės iniciatyvoms

iTrace tyrimai vietoje yra dinamiškas atskaitos taškas, kiek tai susiję su nukreiptais įprastiniais ginklais konfliktų paveiktose valstybėse. Remiantis šiuo atskaitos tašku nuolat vertinamas Bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP ir susitarimų dėl ginklų kontrolės, dėl kurių valstybės narės yra prisiėmusios įsipareigojimus, *inter alia*, SPG, JT veiksmų programos, taip pat ES ŠLG strategijos, veiksmingumas. Išsamus konflikto zonų ginklų dokumentavimas taip pat yra pagrindas siekiant vykdyti formalų įprastinių ginklų atsekimą ir nuodugnius tyrimus, susijusius su konfliktų finansavimu ir ginklų tiekimo tinklais.

4.2.3. Pagal projektą vykdoma veikla

Igyvendinant šį projektą bus vykdoma ši veikla:

- kvalifikuotų ginklų ekspertų dislokavimas siekiant atlikti neteisėtų įprastinių ginklų ir jų šaudmenų, paimtų konfliktų paveiktose valstybėse, analizę vietoje;
- dokumentuotų įrodymų apie įprastinius ginklus, jų šaudmenis ir jų naudotojus, įskaitant, *inter alia*, ginklų, jų sudedamųjų dalių ir vidaus bei išorės ženklavimo fotografinį dokumentavimą, kriminalistinius tyrimus ir ištrintų ginklų žymų atkūrimą, pakuotes, susijusius transportavimo dokumentus, ir kartu tyrimų vietoje rezultatų (naudotojai, tiekėjai ir perdavimo maršrutai) analizę, peržiūra ir tikrinimas;
- visų surinktų ir peržiūrėtų įrodymų įkėlimas į *iTrace* informacijos valdymo sistemą ir, patikrinus, į *iTrace* internetinį kartografinio atvaizdavimo portalą;
- vietos partnerių nustatymas ir parama jiems, kad siūlomo mechanizmo įgyvendinimo laikotarpiu ir vėliau būtų užtikrintas nepertraukiamas *iTrace* reikalingų duomenų rinkimas;
- tolesnis ryšių palaikymas su valstybių narių vyriausybėmis, siekiant iš anksto nustatyti nacionalinius kontaktinius punktus ir koordinavimo mechanizmą, kad būtų patikslinta CAR vykdomų tyrimų aprėptis ir sumažinti galimi interesų konfliktai prieš jai atliekant tyrimus.

Projektas bus įgyvendinamas palaipsniui visą trejų metų projekto *iTrace* vykdymo laikotarpį.

4.2.4. Projekto rezultatai

Igyvendinant projektą:

- bus *in situ* dokumentuojami daiktiniai įrodymai apie nukreiptus arba neteisėtai perkamus ar parduodamus įprastinius ginklus ir jų šaudmenis konfliktų paveiktuose regionuose;

- b) bus tikrinami ir nagrinėjami neteisėtos prekybos atvejai remiantis CAR, organizacijų, sudariusių nuolatinius susitarimus su CAR dėl dalijimosi informacija, ir atitinkamai kitų organizacijų surinktais įrodymais apie nukreiptus arba neteisėtai perkamus ar parduodamus įprastinius ginklus ir jų šaudmenis visuose regionuose;
- c) bus teikiami konkretūs vaizdiniai ir daiktiniai įrodymai apie nukreiptus arba neteisėtai perkamus ar parduodamus įprastinius ginklus ir jų šaudmenis, įskaitant objektų nuotraukas, serijos numerius, gamyklos ženklavinimą, dėžes, pakuočių sąrašus, transportavimo dokumentus ir galutinio naudotojo dokumentaciją, taip pat informaciją, gautą atlikus kriminalistinius tyrimus ir ištrintų žymų atkūrimą;
- d) bus rengiamos tekstinės ataskaitos apie neteisėtą veiklą, įskaitant neteisėtos prekybos maršrutus, subjektus ir finansinius bei paramos tinklus, susijusius su nukreipimu arba neteisėtai perdavimais, ir papildomų veiksmų vertinimai (įskaitant neveiksmingą atsargų valdymą bei saugumą ir sąmoningai valstybės lygmeniu organizuotus neteisėto tiekimo tinklus);
- e) pirmiau nurodyti įrodymai bus įkeliami į *iTrace* informacijos valdymo sistemą ir, patikrinus, į *iTrace* internetinį kartografinio atvaizdavimo portalą, siekiant juos visa apimtimi išplatinti viešai ir valstybėms narėms saugiose stacionariose ir mobiliuosiose platformose.

4.2.5. Projekto įgyvendinimo rodikliai

Iki 75 dislokavimo veiksmų vietoje (įskaitant dislokavimo pratęsimą, jei reikia) per trejų metų laikotarpį, siekiant surinkti įrodymus, kuriuos būtų galima įkelti į *iTrace* informacijos valdymo sistemą ir internetinį kartografinio atvaizdavimo portalą.

Projektas bus įgyvendinamas visą trejų metų projekto *iTrace* vykdymo laikotarpį.

4.2.6. Projekto naudos gavėjai

iTrace toliau teiks vis išsamesnę informaciją, kuri bus aiškiai skirta visų pirma ES šalių nacionalinės ginklų kontrolės politikos formuotojams ir ginklų eksporto licencijų išdavimo institucijoms, taip pat Sąjungos institucijoms, agentūroms ir misijoms. Tie Sąjungos naudos gavėjai per *iTrace* suteikiamas saugias stacionarias ir mobiliąsias platformas taip pat turės prieigą prie konfidencialios informacijos.

Vieša informacija toliau bus prieinama ir visiems Sąjungos naudos gavėjams, taip pat Sąjungai nepriklausančių šalių naudos gavėjams, kaip antai ginklų kontrolės politikos formuotojams ir ginklų eksporto licencijų išdavimo institucijoms trečiojoje valstybėje, taip pat nevyriausybiniams tyrimų organizacijoms, teisių gynimo organizacijoms ir tarptautinei naujienų žiniasklaidai.

4.3. 3 projektas. Individualiai pritaikyta parama valstybių narių ginklų eksporto kontrolės institucijoms ir ginklų kontrolės politikos formuotojams.

4.3.1. Projekto tikslas

Šiuo projektu valstybėms narėms bus teikiama nuosekli dvišalė parama, įskaitant reguliarius tiesioginius vizitus ir ataskaitų pagal pageidavimą teikimą, kuri bus pritaikyta prie konkrečių kiekvienos valstybės narės ginklų kontrolės interesų sričių ir informacijos reikalavimų. Valstybių narių ginklų eksporto licencijų išdavimo institucijų teikiama informacija bus tvarkoma su derama pagarba ir konfidencialumu. Be to, CAR toliau palaikys ryšius su įvairiomis trečiųjų valstybių ginklų eksporto licencijų išdavimo institucijomis. Šiais santykiais bus remiami keli ypač svarbūs tarptautinių pastangų, dedamų siekiant spręsti įprastinių ginklų nukreipimo ir neteisėtos prekybos jais problemas, aspektai ir bus stiprinamos tarptautinės kovos su nukreipimu priemonės, be kita ko:

- a) išsamių duomenų ir įrodymų apie dokumentuotą nukreipimą teikimas ginklų eksporto licencijų išdavimo institucijoms ir
- b) valstybių narių patikros po išsiuntimo ir (arba) pristatymo pajėgumų rėmimas arba, oficialiu ES nacionalinių ginklų eksporto licencijų išdavimo institucijų prašymu – aprūpinimas tokiais pajėgumais.

4.3.2. Nauda ES ginklų kontrolės iniciatyvoms

Reguliariais projekto *iTrace* grupės vizitais į valstybių narių sostines sudaromos sąlygos dvišalėms diskusijoms opiais klausimais (t. y. nukreipimas po eksporto), valstybėms narėms suteikiamos galimybės tiesiogiai prisidėti prie projekto *iTrace* ir jo rezultatų (tyrimų krypties bei aprėpties ir ataskaitų teikimo rūšių) ir padedama kurti pasitikėjimo stiprinimo priemonės (t. y., *iTrace* „išankstinis pranešimas“ ir „atsakymo teisė“). Itin svarbu tai, kad *iTrace* informavimo veikla valstybėse narėse sukuria forumą dažnai niuansuotai diskusijai apie nacionalinius iššūkius ir galimybes, susijusius su išpareigojimais pagal Bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP 7 kriterijų ir SPG 11 straipsnį. Įgyvendinant ankstesnius projektus *iTrace* (I, II ir III), informavimo vizitai buvo itin svarbūs siekiant geriau suprasti valstybių narių informacijos reikalavimus – tiek bendro pobūdžio (t. y. „kaip vertinate grėsmę, kad ginklai gali patekti į konkretų ginkluoto konflikto teatrą“), tiek būdingus konkrečiai projektui *iTrace* (t. y. „mums reikia rezultatų suvestinių, kurios mus iš karto išpėtų apie kiekvieną *iTrace* vietos grupės dokumentuotą vidaus mastu pagamintą ginklą“).

4.3.3. Pagal projektą vykdoma veikla

Įgyvendinant šį projektą bus vykdoma tokia veikla:

- į atitinkamas institucijas valstybių narių sostinėse pakartotiniams vizitams siunčiamos projekto *iTrace* grupės, kad informuotų apie kovos su nukreipimu klausimus ir supažindintų su savo tyrimų ataskaitomis;
- toliau tęsia veiklą visą parą veikianti pagalbos tarnyba, kuri skubiai konsultuoja kovos su nukreipimu klausimais arba dėl galimai neigiamų tvirtinimų spaudoje, grindžiamų nepatikrinta trečiųjų šalių informacija;
- techniškai prižiūrimos valstybių narių ginklų eksporto licencijų išdavimo institucijoms skirtos internetinės rezultatų suvestinės, iš kurių bus siunčiamas šifruotų duomenų srautas iš *iTrace* informacijos valdymo sistemos – nustatomos grėsmės keliančios šalys, kurios praeityje užsiėmė įprastinių ginklų nukreipimu, profiliuojamos didelės rizikos paskirties vietos ir tikruoju laiku teikiama informacija apie šalyse pagamintų ginklų nukreipimą, ir
- iTrace* vietos tyrimų grupės padės atlikti galutinio naudojimo po pristatymo į valstybes nares patikrinimus (patikras) arba, oficialiu valstybių narių ginklų eksporto licencijų išdavimo institucijų prašymu, atliks tokius patikrinimus (patikras).

Projektas bus įgyvendinamas per visą trejų metų projekto *iTrace* vykdymo laikotarpį.

4.3.4. Projekto rezultatai

Įgyvendinant projektą:

- valstybių narių ginklų eksporto licencijų išdavimo institucijoms, jų prašymu, bus padedama nustatyti nukreipimo po eksporto atvejus;
- bus teikiama informacija, kuri valstybių narių ginklų eksporto licencijų išdavimo institucijoms padės prieš išduodant eksporto licencijas atlikti visapusišką nukreipimo rizikos analizę pagal Bendrąją poziciją 2008/944/BUSP ir SPG;
- valstybių narių ginklų eksporto licencijų išdavimo institucijos, jų prašymu, bus aprūpinamos patikros po išsiuntimo pajėgumais;
- bus padedama valstybių narių ginklų kontrolės politikos formuotojams tikruoju laiku teikiant informaciją apie nukreipimo ir neteisėtos prekybos tendencijas siekiant remti nacionalinius veiksmus tarptautinės politikos procesuose ir
- valstybių narių nacionalinių teisėsaugos agentūrų prašymu, prireikus bus padedama atlikti nusikalstamų veikų tyrimus.

4.3.5. Projekto įgyvendinimo rodikliai

Eksplatuojamos pagal poreikius pritaikytos stacionarios ir mobiliosios rezultatų suvestinės, iš kurių valstybių narių nacionalinėms institucijoms bus siunčiamas operatyvinės informacijos srautas iš saugių *iTrace* sistemos dalių. Pagalbos tarnyba, kurioje dirbs projekto *iTrace* darbuotojai, teiks visapusišką paramą valstybių narių ginklų eksporto kontrolės institucijoms ir ginklų kontrolės politikos formuotojams. Atsižvelgiant į prašymus, bus surengta iki 45 vizitų į valstybių narių sostines.

Projektas bus įgyvendinamas per visą trejų metų projekto *iTrace* vykdymo laikotarpį.

4.3.6. Projekto naudos gavėjai

Visos suinteresuotos valstybės narės, kurių sostinėse bus apsilankyta ir kuriose bus vykdomos patikros po išsiuntimo misijos.

4.4. 4 projektas. Suinteresuotųjų subjektų informavimas ir veiksmų koordinavimas tarptautiniu mastu

4.4.1. Projekto tikslas

Įgyvendinant šį projektą, tarptautinę ir nacionalinę politiką formuojantiems asmenims, įprastinės ginkluotės kontrolės ekspertams ir ginkluotės eksporto licencijas išduodančioms institucijoms bus pademonstruota sistemos *iTrace* nauda. Informavimo iniciatyvos taip pat bus skirtos dalijimuisi informacija toliau koordinuoti ir tvarioms partnerystėms su asmenimis bei organizacijomis, galinčiais parengti informaciją, kurią galima įkelti į *iTrace* sistemą, kurti.

4.4.2. Nauda Sąjungos ginklų kontrolės iniciatyvoms

Projektu įvairiose konferencijose, renginiuose ir procesuose bus demonstruojama Sąjungos parama projektui *iTrace* ir parodytas projekto vaidmuo teikiant konkrečią informaciją, kuria remiamos tarptautinės ginklų kontrolės iniciatyvos. Vienas po kito vykdyti projektai *iTrace* (I, II ir III) parodė, kad tarptautinė informavimo veikla atlieka itin svarbų vaidmenį: 1) formuojant tarptautinę darbotvarkę, susijusią su tarptautiniais ginklų kontrolės procesais, ir 2) sudarant galimybes ES nepriklausančioms valstybėms bendradarbiauti su projektu *iTrace* ir Sąjungos ginklų kontrolės iniciatyvomis platesne prasme.

4.4.3. Pagal projektą vykdoma veikla

Tinkamai atsižvelgiant į poreikį vengti veiklos dubliavimo vykdamas kitus veiksmus, pavyzdžiui, informavimo apie SPG srityje, įgyvendinant šį projektą bus vykdoma ši veikla:

- a) projekto *iTrace* darbuotojai rengs pristatymus atitinkamose tarptautinėse konferencijose, kuriose nagrinėjami visi neteisėtos prekybos įprastiniais ginklais aspektai. Darbuotojų rengiami pristatymai bus skirti sistemai *iTrace* pademonstruoti, daugiausia dėmesio skiriant: 1) jos teikiamai konkrečiai naudai padedant vykdyti SPG, JT veiksmų programos ir kitų atitinkamų tarptautinių dokumentų įgyvendinimo stebėseną; 2) jos naudingumui nustatant prioritetines tarptautinės pagalbos ir bendradarbiavimo sritis bei 3) jos, kaip rizikos vertinimo profiliavimo mechanizmo, naudingumui ginkluotės eksporto licencijas išduodančioms institucijoms;
- b) projekto *iTrace* darbuotojai rengs pristatymus nacionalinėms vyriausybėms ir taikos palaikymo operacijoms. Darbuotojų rengiami pristatymai bus skirti sistemai *iTrace* pademonstruoti atitinkamiems misijų departamentams, oficialiems susitarimams dėl dalijimosi informacija, pagal kuriuos būtų galima parengti informaciją, kurią būtų galima įkelti į *iTrace* sistemą, skatinti ir parengti, taip pat padėti politikos formuotojams nustatyti prioritetines tarptautinės pagalbos ir bendradarbiavimo sritis.

Projektas bus įgyvendinamas per visą trejų metų projekto *iTrace* vykdymo laikotarpį.

4.4.4. Projekto rezultatai

Įgyvendinant projektą:

- a) bus pademonstruotas sistemos *iTrace* ir duomenų apie nukreipimą dokumentavimo, rinkimo ir dalijimosi jais koncepcijos naudingumas nacionalinės ir tarptautinės politikos formuotojams, siekiantiems įgyvendinti įprastinių ginklų kontrolės ir ginklų eksporto kontrolės susitarimus (SPG, JT veiksmų programą ir kitus atitinkamus tarptautinius dokumentus) ir remti jų įgyvendinimą;
- b) bus teikiama atitinkama informacija siekiant padėti politikos formuotojams ir įprastinių ginklų kontrolės ekspertams nustatyti prioritetines tarptautinės pagalbos bei bendradarbiavimo sritis ir rengti veiksmingas kovos su nukreipimu strategijas;

- c) ginkluotės eksporto licencijas išduodančioms institucijoms bus pateikta išsami informacija apie *iTrace* ir jos naudingumą rizikos vertinimo srityje ir sudaryta galimybė toliau teikti grįžtamąją informaciją ir tobulinti sistemą;
- d) bus sudarytos palankesnės sąlygos nacionalinėms vyriausybėms ir JT taikos palaikymo ir sankcijų stebėsenos operacijoms dalytis informacija, įskaitant duomenų tvarkymą ir analizę naudojant *iTrace* sistemą;
- e) bus sudarytos palankesnės sąlygos besiplečiančios įprastinės ginkluotės kontrolės ekspertų, kurie dalyvauja atliekant *in situ* įprastinių ginklų ir šaudmenų neteisėto nukreipimo ir neteisėtos prekybos jais atvejų tyrimus, grupės tinklaveikai;
- f) visuomenė bus geriau informuojama apie įprastinių ginklų ir jų šaudmenų sekimą siekiant padėti stebėti SPG, JT veiksmų programos, TSD ir kitų tarptautinių ir regioninių ginkluotės kontrolės ir ginkluotės eksporto kontrolės dokumentų įgyvendinimą.

4.4.5. Projekto įgyvendinimo rodikliai

Projekto *iTrace* darbuotojai dalyvaus iki 30 informavimo konferencijų. Visose konferencijose, be kita ko, bus pristatoma sistema *iTrace*. Kas ketvirtį rengiamose aprašomosiose ataskaitose bus pateiktos konferencijų darbotvarkės ir trumpos santraukos.

Projektas bus įgyvendinamas per visą trejų metų projekto *iTrace* vykdymo laikotarpį.

4.4.6. Projekto naudos gavėjai

Žr. pirmesnę 4.2.6 skirsnį, kuriame pateiktas išsamus naudos gavėjų sąrašas; šio projekto atveju naudos gavėjai yra tie patys.

4.5. 5 projektas. *iTrace* politikos ataskaitos

4.5.1. Projekto tikslas

Įgyvendinant šį projektą bus teikiamos pagrindinių politikos klausimų ataskaitos, parengtos remiantis atliekant tyrimus vietoje surinktais duomenimis, kurie pateikti sistemoje *iTrace*. Ataskaitose bus siekiama akcentuoti konkrečias tarptautiniu mastu rūpimas sritis, įskaitant pagrindinius neteisėtos prekybos įprastiniais ginklais ir šaudmenimis modelius, įprastinių ginklų ir jų šaudmenų, kuriais neteisėtai prekiaujama, regioninį pasiskirstymą ir prioritetines tarptautinio dėmesio reikalaujančias sritis.

4.5.2. Nauda Sąjungos ginklų kontrolės iniciatyvoms

iTrace politikos ataskaitose tarptautinis dėmesys atkreipiamas visų pirma į Sąjungos ginklų kontrolės iniciatyvų visapusiškumą ir valstybių narių priimtus išpareigojimus spręsti klausimus, susijusius su įprastinių ginklų ir jų šaudmenų nukreipimu. Nuo 2013 m. šios ataskaitos išsamiai nušviečiamos daugelyje svarbiausių pasaulyje naujienų žiniasklaidos priemonių, o tai paskatino vyriausybes, parlamentų narius ir pilietinę visuomenę imtis veiksmų nacionaliniu lygmeniu. Kadangi *iTrace* ataskaitose nebijoma nurodyti Sąjungos kilmės neteisėtų įprastinių ginklų, jos demonstruoja progresyvių valstybių narių požiūrį į ginklų kontrolę. Tai, be abejonės, skatina užtikrinti skaidrumą ir plėsti prisijungimą prie daugiašalių nusiginklavimo, ginklų neplatavimo ir ginklų kontrolės sutarčių ir režimų, taip pat skatina visuotinį jų taikymą, kaip raginama ES visuotinėje strategijoje, t. y. principas „pirmauti rodant pavyzdį“.

4.5.3. Pagal projektą vykdoma veikla

Atliekama išsami analizė, kurios pagrindu bus parengta, peržiūrėta, suredaguota ir paskelbta, įskaitant popierinių kopijų spausdinimą ir platinimą, iki 20 *iTrace* politikos ataskaitų.

4.5.4. Projekto rezultatai

Įgyvendinant projektą:

- a) bus parengta iki 20 ataskaitų, iš kurių kiekviena bus skirta atskiram tarptautiniu mastu rūpimam klausimui;

- b) bus užtikrintas *iTrace* politikos ataskaitų išplatimas visoms valstybėms narėms;
- c) bus parengta tikslinio informavimo strategija, kad būtų užtikrinta kuo didesnė pasaulinio masto aprėptis;
- d) bus užtikrintas mechanizmo matomumas politikos plotmėje ir tarptautinėje naujienų žiniasklaidoje, *inter alia*, pateikiant itin aktualią informaciją apie neteisėtus įprastinius ginklus; bus atlikta politikai aktuali analizė, kuria bus remiami šiuo metu vykdomi ginklų kontrolės procesai, ir bus specialiai pritaikytos ataskaitos, kad būtų užtikrintas kuo didesnis tarptautinės naujienų žiniasklaidos susidomėjimas.

4.5.5. Projekto įgyvendinimo rodikliai

Iki 20 internete viešai prieinamų *iTrace* politikos ataskaitų, parengtų per visą siūlomo mechanizmo taikymo laikotarpį.

Projektas bus įgyvendinamas visą trejų metų projekto *iTrace* vykdymo laikotarpį.

4.5.6. Projekto naudos gavėjai

Žr. pirmesnę 4.2.6 skirsnį, kuriame pateiktas išsamus naudos gavėjų sąrašas; šio projekto atveju naudos gavėjai yra tie patys.

4.6. 6 projektas. Neteisėtų įprastinių ginklų ir jų šaudmenų atsekamumas ir sustiprinti tyrimai

4.6.1. Projekto tikslas

Pagal šį projektą bus toliau siunčiami oficialūs atsekamumo prašymai nacionalinėms vyriausybėms dėl neteisėtų įprastinių ginklų ir jų šaudmenų – atsakymuose į juos pateikiama išsami informacija apie jų tiekimo grandines ir nurodoma vieta bei aplinkybės, kurioje (kuriomis) jie buvo nukreipti leidimo neturintiems naudotojams. Šia veikla siekiama sukurti įprastinių ginklų ir jų šaudmenų nukreipimui taikytinus mechanizmus, atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį ir padedant eksportuojančioms valstybėms, visų pirma valstybių narių ginklų eksporto kontrolės institucijoms. Vykdam atsekamumo veiklą gaunama išsami informacija apie neteisėtus įprastinių ginklų tiekimo tinklus, nustatomi pakartotinio perdavimo neturint leidimo atvejai, kuriais pažeidžiami susitarimai su galutiniais naudotojais, atkreipiamas dėmesys į JT ir Sąjungos ginklų embargo pažeidimus, o valstybės išpėjamos apie nukreipimo po eksporto atvejus. Visų pirma, kadangi nacionalinės vyriausybės pačios teikia atsekamumo informaciją, atsekamumo procesas yra vienas iš pagrindų, kuriais remiantis formuojama ginklų kontrolės politika.

4.6.2. Nauda Sąjungos ginklų kontrolės iniciatyvoms

Atsekamumo prašymai sudarė sąlygas projektu *iTrace* prisidėti remiant įvairius valstybių narių ir Sąjungai nepriklausančių valstybių teisėsaugos srities intervencinius veiksmus, įskaitant asmenų, užsiimančių neteisėta įprastinių ginklų ir jų šaudmenų bei susijusių reikmenų prekyba, baudžiamąjį persekiojimą ir nuteisimą.

Be to, atsekamumo prašymais valstybės narės išpėjamos apie nukreipimo po eksporto atvejus, nes juose pateikiama itin svarbi informacija, padedanti veiksmingai atlikti ginklų eksporto licencijų išdavimo rizikos vertinimus. Pagal patį projektą *iTrace* tiesiogiai teikiama informacija siekiant padėti valstybėms narėms įgyvendinti Bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP 7 kriterijų ir SPG 11 straipsnį. Pagal informaciją, gaunamą vykdam atsekamumo procesą, taip pat nustatomi leidimo neturintys galutiniai naudotojai, įprastinių ginklų nukreipimo subjektai, neteisėtos tiekimo grandinės šalys ir neteisėti finansininkai, teikiant valstybėms narėms itin svarbius eksporto rizikos profiliavimo duomenis.

4.6.3. Pagal projektą vykdoma veikla

Nuolatinis atsekamumo prašymų srautas, taip pat susijusi komunikacija ir tolesni tyrimai per visą projekto įgyvendinimo laikotarpį.

4.6.4. Projekto rezultatai

Įgyvendinant projektą:

- a) bus atsekami neteisėti įprastiniai ginklai ir jų šaudmenys – jie konfliktų paveiktose vietovėse randami kaip niekada dažnai. Mechanizmo *iTrace* III taikymo laikotarpiu (po išsamių konsultacijų su valstybėmis narėmis) patikslinus CAR standartines veiklos procedūras bus užtikrinta, kad CAR atsekamumo padalinio surinktą informaciją, prieš ją paskelbiant, peržiūrėtų nacionalinės vyriausybės ir kad ji būtų įtraukta į didžiausią duomenų apie atsektus konflikto zonų ginklus saugyklą pasaulyje;

- b) naujai suformuotas Sustiprintų tyrimų padalinys (EIU) pasinaudos informacija, surinkta atsekus neteisėtus įprastinius ginklus ir jų šaudmenis, kad rastų tikslesnius atsakymus į su nukreipimu susijusius klausimus: „kas, kodėl, ką, kada ir kaip“, vykdydamas tiekimo grandinės kartografinį atvaizdavimą, kuriame daugiausia dėmesio bus skiriama trims tyrimų ramsčiams: žmogiškiesiems tinklams, neteisėtų ginklų finansavimui ir tiekimo logistikai. EIU bus dislokuojamas visame pasaulyje ir sieks gauti neviešus parodymus, finansinę informaciją ir dokumentus tiek konfliktų vietovėse, tiek už jų ribų, ir
- c) galiausiai EIU suteiks politikos formuotojams naujų įvairių galimybių spręsti klausimus, susijusius su neteisėtu įprastinių ginklų ir jų šaudmenų perdavimu ir už juos atsakingais finansiniais ir logistiniais tinklais – tokias priemones kaip ginklų embargai ir tiesioginė eksporto kontrolė papildant „tinklų išardymo“ galimybėmis, pradedant išsamiais bankininkystės srities patikrinimais ir baigiant tiksliniais konteinerių patikrinimais bei išpėjimais apie prekybos tarpininkus.

4.6.5. Projekto įgyvendinimo rodikliai

Atsekamumo prašymų kiekis ir sėkmingumas bus reguliariai registruojami ir vertinami per visą mechanizmo taikymo laikotarpį.

Projektas bus įgyvendinamas visą trejų metų projekto *iTrace* vykdymo laikotarpį.

4.6.6. Projekto naudos gavėjai

Žr. pirmesnę 4.2.6 skirsnį, kuriame pateiktas išsamus naudos gavėjų sąrašas; šio projekto atveju naudos gavėjai yra tie patys.

5. Vietos

Įgyvendinant 1, 2 ir 6 projektus reikės konfliktų paveiktuose regionuose dislokuoti daug įprastinės ginkluotės ekspertų. Kiekvienas tokio dislokavimo atvejis bus vertinamas atskirai, atsižvelgiant į saugumą, prieinamumą ir galimybes gauti informaciją. CAR jau yra užmezgusi ryšius arba vykdo projektus daugelyje atitinkamų valstybių. 3 projektas bus vykdomas valstybių narių sostinėse (atsižvelgiant į valstybių narių poreikius, bus vykdomos ir kitos kelionės valstybių viduje). 4 projektas bus įgyvendinamas tarptautinėse konferencijose visame pasaulyje, veiksmus koordinuojant su nacionalinėmis vyriausybėmis ir atitinkamomis organizacijomis, kad būtų užtikrintas kuo didesnis projekto matomumas. 5 projektas bus įgyvendinamas Belgijoje, Italijoje, Prancūzijoje ir Jungtinėje Karalystėje.

6. Trukmė

Bendra numatoma visų projektų įgyvendinimo trukmė 36 mėnesiai.

7. Projektą įgyvendinantis subjektas ir Sąjungos matomumas

CAR nusiunčia nedidelės vietos tyrimų grupes dirbti kartu su vietos gynybos ir saugumo pajėgomis, taikos palaikymo / taikos paramos darbuotojais ir kitais įgaliojimus saugumo srityje turinčiais subjektais. Kai tos pajėgos / misijos užtikrina neteisėtų ginklų arba įrodymų rinkimo vietų apsaugą, CAR grupės paima visus turimus įrodymus apie juos ir jų naudotojų grupes. Tada CAR atseka visus pagal unikalių numerių identifikuojamus objektus ir atlieka jų neteisėto perdavimo, tiekimo grandinių ir paramos subjektams, kurie kelia grėsmę taikai ir stabilumui, plataus masto tyrimus.

Bendradarbiaudama su nacionalinėmis eksporto licencijų išdavimo institucijomis CAR atkuria tiekimo grandines, atsakingas už ginklų pristatymą į ginkluotų konfliktų zonas – nustato neteisėtą veiklą ir ginklų nukreipimą iš teisėtos rinkos į neteisėtą rinką. CAR surinktą informaciją registruoja visuotinėje ginklų stebėsenos sistemoje *iTrace*, kuri yra didžiausia duomenų apie konflikto zonų ginklus saugykla pasaulyje – joje yra daugiau kaip 500 000 įrašų apie konflikto zonų ginklus, šaudmenis bei susijusius reikmenis.

CAR naudoja šią informaciją, kad a) perspėtų valstybes nares apie įprastinių ginklų ir jų šaudmenų nukreipimą ir b) sudarytų sąlygas imtis tikslinių kovos su nukreipimu iniciatyvų, be kita ko, peržiūrėtų eksporto kontrolės priemonių ir tarptautinės diplomatijos veiksmų.

Taikant šiuos metodus nukreipimo atvejai nustatomi beveik iškart, kadangi CAR vietos grupės informuoja valstybes nares apie nukreiptus ginklus dar būdamos dislokuotos konfliktų paveiktose vietovėse, pavyzdžiui, veiksmų vietoje Mosule, Irake. Buvo atvejų, kai CAR grupės neleistinus pakartotinio perdavimo atvejus nustatė nepraėjus nė dviem mėnesiams nuo ginklų išvežimo iš gamyklos.

Sprendimu (BUSP) 2017/2283 pritarta tam, kad CAR testų ir plėstų projekto *iTrace*, nustatyto Sprendimu 2013/698/BUSP ir atnaujinto Sprendimu (BUSP) 2015/1908, įgyvendinimą. Tais projektais – vadinamais atitinkamai *iTrace I*, *iTrace II* ir *iTrace III* – sistema *iTrace* buvo įtvirtinta kaip svarbi konflikto zonų ginklų stebėsenos iniciatyva visame pasaulyje ir buvo suteikta tiesioginė parama ES eksporto licencijų išdavimo institucijoms ir ginklų kontrolės politikos formuotojams.

Be to, 2015 m. gruodžio 2 d. ES kovos su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais ir sprogmenimis ir jų naudojimu veiksmų plane paraginta „išplėsti *iTrace* naudojimą“ ir rekomenduota, kad nacionalinės teisėsaugos institucijos, nustačiusios ginklų ir šaudmenų nukreipimo atvejį, rezultatus patikrintų pagal įrašus *iTrace*. 2019 m. CAR sudarė susitarimo memorandumą su Europolu siekiant padėti vykdyti šią veiklą. Be to, CAR įvedė *iTrace* duomenis į Interpolo duomenų apie neteisėtus ginklus ir jų sekimo valdymo sistemą iARMS ir padėjo Interpolui nustatyti informaciją apie ginklus, kurią į iARMS įkėlė valstybės narės.

CAR imsis visų reikiamų priemonių, kad būtų viešai paskelbta apie tai, kad mechanizmą finansavo Sąjunga. Tokios priemonės bus vykdomos vadovaujantis Europos Komisijos parengtu ir paskelbtu Komunikacijos apie Europos Sąjungos išorės veiksmus ir jų matomumo užtikrinimo vadovu.

Tuo būdu CAR, tinkamai naudodama ženklavimo ir viešinimo priemones, užtikrins Sąjungos įnašo matomumą, akcentuodama Sąjungos vaidmenį, užtikrindama jos veiksmų skaidrumą ir didindama informuotumą apie priežastis, dėl kurių priimtas šis sprendimas, taip pat apie Sąjungos paramą įgyvendinant šį sprendimą ir šios paramos rezultatus. Projekto metu parengta medžiaga bus aiškiai pažymėta Sąjungos vėliavos ženklu laikantis Sąjungos gairių dėl tikslaus vėliavos naudojimo ir vaizdavimo.

8. Nacionalinių vyriausybių partneriams skirti metodai ir apsaugos priemonės

Mechanizmu *iTrace* bus užtikrintas politiniu požiūriu subalansuotas ataskaitų teikimas. Vadovaujantis pagrindiniais CAR principais, naudojantis šiuo mechanizmu bus pranešama apie neteisėtus įprastinius ginklus ir šaudmenis, kuriuos CAR vietos tyrimų grupės dokumentavo konfliktų paveiktose valstybėse, nedarant poveikio jų rūšiai ar kilmei ir neatsižvelgiant į šių ginklų turinčios šalies ryšius. CAR pripažįsta, kad valstybės narės, kurios atskleidžia informaciją skaidrumo tikslais, gali leisti, kad būtų vykdoma griežtesnė jų ginklų eksporto viešoji kontrolė. Todėl CAR pagal visas įmanomas galimybes:

- a) savo viešose ataskaitose nurodys valstybes nares, kurios suteikė informaciją mechanizmui *iTrace* viešojo skaidrumo tikslais, ir
- b) užtikrins, kad *iTrace* viešai teikiamose ataskaitose būtų griežtai atskiriamos a punkte nurodytos valstybės narės ir tos valstybės, kurios nuolat neatskleidžia informacijos, kuri būtų naudinga *iTrace* tyrimams.

8.1. Veiksmų aiškumas

CAR prašys išankstinio COARM patvirtinimo prieš pradėdama didelio masto veiklą visose valstybėse, kuriose anksčiau nebuvo atliekami *iTrace* tyrimai vietoje arba nebuvo įgyvendinamos *iTrace* mokymo ir mentorystės programos. Visuose tokiuose prašymuose bus išdėstytas CAR tyrimų ir metodų, numatytų valstybei, kurioje gali būti vykdoma veikla, platus mastas. Šio sprendimo priėmimo metu *iTrace* programos anksčiau buvo vykdomos šiose valstybėse: Afganistane, Bahreine, Benine, Burkina Faso, Centrinės Afrikos Respublikoje, Čade, Kongo Demokratinėje Respublikoje, Dramblio Kaulo Krante, Egipte, Etiopijoje, Ganoje, Indijoje, Irake, Izraelyje, Jordanijoje, Kenijoje, Libane, Libijoje, Malyje, Mauritanijoje, Maroke, Mianmare, Nepale, Nigeryje, Nigerijoje, Filipinuose, Saudo Arabijoje, Senegale, Somalyje, Pietų Sudane, Sudane, Sirijoje, Tunise, Turkijoje, Ugandoje, Ukrainoje, Jungtiniuose Arabų Emyratuose ir Jemene.

8.2. Šališkumo švelninimas

CAR pripažįsta, kad nuo nacionalinių vyriausybių informacijos, pateikiamos reaguojant į atsekamumo prašymus, išsamumo lygio – vienos iš jų visai nepateikia atsakymų, o kitos atskleidžia visą informaciją ir pateikia perdavimo dokumentus – gali priklausyti valstybėse narėse užtikrinamo viešumo lygio skirtumai. CAR išipareigoja sušvelninti bet kokią susijusį šališkumą, kuris galėtų atsirasti *iTrace* ataskaitose dėl šių atsakymų į atsekamumo prašymus skirtumų:

- a) teksto pradžioje aiškiai nurodys visus naudojantis mechanizmu *iTrace* praneštus atvejus, kai valstybės narės tokiu būdu skaidriai sureagavo į atsekamumo prašymus, kad, kai taikytina, būtų nedviprasmiškai patvirtintas perdavimų, dėl kurių pateikiami tokie atsekamumo prašymai, teisėtumas;

- b) teksto pradžioje aiškiai nurodydama visus naudojantis mechanizmu *iTrace* praneštus atvejus, kai valstybės nesureagavo į atsekamumo prašymus, pareikšdama, kad „atsižvelgdama į tai, kad negautas atsakymas į atsekamumo prašymą, CAR negali patvirtinti atitinkamo perdavimo teisėtumo“ (tai nebus taikoma tais atvejais, kai valstybės narės, reaguodamos į konkrečius atsekamumo prašymus, nurodo priežastis, dėl kurių jos negalėjo skubiai arba išsamiai atsakyti), ir
- c) pateikdama planuojamą atskaitą Europos išorės veiksmų tarnybai apie visus atvejus, kai CAR negauna valstybių narių patvirtinimo, kad jos yra gavusios atsekamumo prašymą, per 28 dienų terminą. CAR registruos visus gavimo patvirtinimus, kuriuos ji gauna laiškais, faksimilėmis, el. pašto pranešimais arba telefono skambučiais.

8.3. Atsekamumo procesas

Valstybės narės reaguoja į įgyvendinant projektą *iTrace* CAR pateiktus atsekamumo prašymus visiškai savo nuožiūra pagal savo nacionalinės teisės aktus dėl eksporto kontrolės ir duomenų konfidencialumo.

CAR iš pradžių atsekamumo prašymus siunčia elektroninėmis priemonėmis konkrečios vyriausybės nuolatinei atstovybei Jungtinėse Tautose Niujorke, tačiau ji ragina nacionalines vyriausybes dėl administracinių priežasčių paskirti kontaktinį punktą sostinėje, kuris ateityje palaikytų ryšius su mechanizmu *iTrace*.

Atsekamumo procesas vykdomas pagal CAR vidaus standartinę veiklos procedūrą 02.02 ir jį sudaro šie etapai:

- a) surinkusios duomenis, vietos tyrimų grupės, kurios privalo atsekti įprastus ginklus ir jų šaudmenis, pažymi juos atsekamumo tikslais *iTrace* visuotinėje ataskaitų dėl ginklų teikimo sistemoje;
- b) CAR atsekamumo padalinys peržiūri visus kitus vietoje surinktus duomenis ir kartu su CAR analitiniu padaliniu pradeda rengti papildomus atsekamumo prašymus, kurių, jo nuomone, reikia;
- c) atsekamumo tikslais atrinktų objektų atžvilgiu sistema automatiškai: i) kiekvienam iš objektų priskiria atsekamumo prašymo numerį; ii) sujungia atsekamumo prašymus dėl vieno ar daugiau objektų, kilusių iš tos pačios valstybės, į vieną bendrą atsekamumo pranešimą ir iii) priskiria kiekvienam atsekamumo pranešimui kontaktinį numerį;
- d) išsiuntus atsekamumo prašymą prasideda 28 dienų laukimo laikotarpis, kuris priklauso nuo nacionalinių procedūrų, pavyzdžiui, valstybėse narėse. Tuo laukimo laikotarpiu CAR dokumentuose negali būti skelbiami duomenys apie jokią objektą arba į jį daroma nuoroda;
- e) jei pasibaigus 28 dienų laikotarpiui Atsekamumo padalinys negauna atsakymo į atsekamumo prašymą, jis gali el. paštu arba telefonu perduoti priminimą; turi būti saugomi visų ryšių įrodymai. Dėl tokio priminimo naujas 28 dienų laikotarpis neskaičiuojamas;
- f) kai Atsekamumo padalinys gauna atsakymą į atsekamumo prašymą, apie tai jis praneša visiems atitinkamiems darbuotojams. Atitinkami darbuotojai apsvarto atsakymą kartu su Atsekamumo padaliniu ir sprendžia dėl veiksmų eigos (t. y. ar atsakančioji šalis atsakė į CAR klausimus? Ar CAR turi imtis tolesnių susijusių veiksmų arba prašyti paaiškinimų? Ar CAR gali pranešti apie atsakymo teisę?);
- g) gavus visus paaiškinimus, Atsekamumo padalinys parengia pranešimą apie atsakymo teisę. Tai – glausta atsakyme į CAR prašymą pateiktos informacijos santrauka ir išpėjimai apie tai, kad pateikta ne visa arba neišsami informacija. Tekstas parengiamas tai, kad jį būtų galima pažodžiui atkartoti *iTrace* bei kituose CAR dokumentuose, ir jame turi būti visapusiškai atsižvelgiama į atsakyme į atsekamumo prašymą respondento patiktą informaciją. Atsekamumo padalinys perduoda teksto projektą grupei, atsakingai už prašymą pateikti atsekamumo duomenis peržiūros tikslais. Patvirtinus teksto priėmimą, ta grupė raštu praneša apie tai Atsekamumo padaliniui, o Atsekamumo padalinys išsiunčia pranešimą apie atsakymo teisę;
- h) išsiuntus pranešimą apie atsakymo teisę prasideda papildomas 28 dienų laukimo laikotarpis, kurio metu CAR paprašo atsakančiosios šalies pasiūlyti atsakymo teisės teksto papildymų ar pakeitimų;

- i) jei atsakančioji šalis pasiūlo atsakymo teisės teksto pakeitimų, CAR pakeičia tekstą ir iš naujo paskelbia pranešimą apie atsakymo teisę. Kaskart, kai Atsekamumo padalinys iš naujo paskelbia pranešimą apie atsakymo teisę, prasideda naujas 28 dienų laukimo laikotarpis. Šis procesas gali būti kartojamas tol, kol CAR nusprendžia, kad buvo užbaigtas konstruktyvus pasikeitimas informacija. CAR neprivalo priimti pranešimo apie atsakymo teisę pakeitimų *ad infinitum*;
- j) su atsakymo teise susijęs procesas užbaigiamas, kai atitinkama vyriausybė informuoja CAR, kad tekstas yra priimtinas, arba kai CAR mano, kad tolesni atitinkamos vyriausybės pasiūlyti pakeitimai yra negaliojantys arba bereikalingi. Jei vyriausybė praneša nesutinkanti su CAR, o CAR mano, kad nurodyti aspektai yra negaliojantys arba bereikalingi, CAR privalo tuos prieštaravimus nurodyti atsakymo teisės tekste;
- k) tuo atveju, jei su atsakymo teise susijęs procesas dar vyksta ir netrukus bus paskelbtas atitinkamas tekstas, likus dviem savaitėms iki galutinio teksto patvirtinimo CAR atsakančiajai šaliai praneša, kad po galutinio teksto patvirtinimo dienos tolesni redakciniai pakeitimai į atitinkamą paskelbtą tekstą nebus įtraukti;
- l) kai Atsekamumo padalinys į atsakymo teisės tekstą įtraukia visus pakeitimus ir papildymus, jis perduoda teksto projektą grupei, atsakingai už prašymą pateikti atsekamumo duomenis peržiūros tikslais. Patvirtinus teksto priėmimą, CAR raštu praneša apie tai Atsekamumo padaliniui. Gavus patvirtinimą atsakymo teisės tekstas tampa galutiniu ir jame nebegali būti daroma jokių papildomų pakeitimų. Tada šis tekstas turi būti pažodžiui atkartotas visuose viešuose ar neviešuose dokumentuose, susijusiuose su tuo konkrečiu atveju. Todėl Atsekamumo padalinys ir atitinkamos grupės privalo susitarti dėl viso pažodinio teksto prieš paskelbdami atsakymo teises, ir
- m) jei vyriausybė savo atsakyme į CAR atsekamumo prašymus nurodo kitą punktą tiekimo grandinėje, CAR tai šaliai pateikia naują atsekamumo prašymą ir atsekamumo procesas pradedamas iš naujo nuo a punkto.

8.4. Išankstinis pranešimas

CAR išsiunčia išankstinį pranešimą visoms šalims, kurios yra dažnai nurodomos *iTrace* skelbiamuose dokumentuose. Tai daroma pateikiant oficialų pranešimą – jį parengia netrukus paskelbtino dokumento autorius, o nusiunčia Atsekamumo padalinys. Išankstiniame pranešime apibūdinama, kaip ataskaitoje bus nurodytos vyriausybės ar kito minėto subjekto ir atitinkamo atvejo sąsajos, ir juo siekiama užtikrinti, kad:

- a) CAR būtų atlikusi išsamų patikrinimą dėl visų įtarimų jos dokumentuose nurodytų subjektų atžvilgiu ar juose pateiktų nuorodų į tuos subjektus ir
- b) CAR ataskaitose pateikta informacija būtų tiksli ir teisinga.

Išsiuntus išankstinį pranešimą prasideda 28 dienų laukimo laikotarpis, kurio metu CAR paprašo jo gavėjų patikrinti pateiktos informacijos tikslumą ir pateikti prieštaravimų. Šiuo 28 dienų laikotarpiu CAR dokumentuose negali būti skelbiami duomenys apie konkretų objektą arba į jį daroma nuoroda.

9. Ataskaitų teikimas

CAR kas ketvirtį rengs aprašomąsias ataskaitas. Jose, *inter alia*, bus pateikta išsami informacija apie veiksmus, atliktus ataskaitiniu laikotarpiu pagal atitinkamus projektus, įskaitant datas ir nacionalines institucijas. Ataskaitose taip pat bus nurodytas *iTrace* konsultacijų su valstybėmis narėmis skaičius.

Internetinėje *iTrace* rodiklių suvestinėje tikruoju laiku bus skelbiami duomenys apie tyrimų veiklos geografinę aprėptį, išvadų skaičių ir kategoriją, taip pat jų kilmę.